

Motion till riksdagen 2022/23:1313

av **Mathias Tegnér (S)**

Klimatperspektiv i finanspolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den ekonomiska politiken behöver ses över för att säkerställa att ett klimatperspektiv är integrerat i finanspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Förtroendet för offentliga institutioner och den svenska välfärden minskar. Orsakerna till detta torde vara många, men ekonomisk ojämlikhet samt ekonomisk och social segregation torde vara några av orsakerna. Dagens situation innebär många saker och framförallt förefaller det finnas en negativ korrelation mellan förtroende för samhället och vilja att göra någonting åt klimatkrisen. Mycket tyder på att en pusselbit för ökat förtroende är mer resurser till välfärden och ökad jämlikhet i dagens Sverige.

Den springande frågan är hur vi kan genomföra genomgripande klimatreformer och göra det på ett rättvist sätt, samt säkra stöd för dessa klimatreformer. I den moderna historien har det jämlika samhället i dess nordiska form visat sig överlägset alla andra samhällsformer. Det jämlika samhället är överlägset andra alternativ, eftersom sysselsättningsnivån generellt är högre, skolresultaten är bättre, äldres livsvillkor är bättre, människor har bättre hälsa, lever längre, har mindre oro och ångest, färre har psykiska sjukdomar, barnadödligheten är lägre, antalet tonårsgraviteter är färre, färre har problem med fetma, drogmissbruk och alkoholmissbruk; våld, kriminalitet och mord är mindre vanligt och färre sitter i fängelse ju mera jämlikt ett samhälle är. Människor har dessutom större förtroende för varandra, politiker, myndigheter och företag i mer jämlika samhällen. Allt detta är avgörande för alla människors välbefinnande. Kombinationen av demokratiska samhällen med starka liberala mänskliga fri- och rättigheter och en politik för jämlikhet har skapat fria och självständiga människor med en vilja att förverkliga sig själva, samtidigt som de erkänner de ömsesidiga relationer som finns mellan människor i ett samhälle. Kort sagt har den svenska och nordiska modellen visat sig mycket framgångsrik i en internationell

jämförelse. Därför är det extra viktigt att agera kraftfullt när förtroendet för detta samhälle minskar.

Den minskade tilltron till samhället och samhällsfunktionerna förändrar dessutom kampen mot ett av mänsklighetens svåraste problem, klimathotet. ”Folk lider, folk dör. Vi är i början av massutrotning. Och allt ni talar om är pengar och sagor om evig ekonomisk tillväxt”, sa Greta Thunberg när hon höll tal vid FN:s klimatmöte i New York. Sanningen är att världen står inför en stor mänsklig och miljömässig katastrof på grund av jordens temperaturhöjning. När världens länder träffades i Paris i december 2015 enades de om ett globalt klimatavtal, där den globala temperaturhöjningen skall hållas väl under 2 grader förindustriell nivå med 1,5 grader som mål. Frågan är hur Sverige ska klara att gå i bräschen för att bekämpa klimathotet och samtidigt förstärka välfärden och jämlikheten.

Tack vare det finanspolitiska ramverket har Sverige en mycket solid ekonomi, offentliga finanser. Det finanspolitiska ramverket har kommit till genom lag, principer och praxis som stegvis har utvecklats sedan 90-talet och 90-talskrisen. Många menar att regelverket idag är otidsenligt och utgör ett hinder för ekonomiska, sociala och klimatmässiga reformer. Inget kunde vara mer felaktigt. Det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl. Idag har vi ett klimatpolitiskt ramverk på plats som ska tjäna Sverige lika väl. Den springande frågan idag blir därmed om klimatperspektivet i tillräckligt hög utsträckning är integrerat i den ekonomiska politiken – och i alla andra politikområden.

Det klimatpolitiska rådet konstaterar bl.a. i sin rapport för 2020 att tempot behöver öka i klimatomställningen. Det handlar bland annat om att ”se till att det klimatpolitiska ramverket och den klimatpolitiska handlingsplanen får lika starkt och tydligt genomslag i regeringens arbete som budgetpolitiken och det finanspolitiska ramverket”. Det är tydligt att både ett klimat- och ett välfärds perspektiv behöver vara integrerat i den ekonomiska politiken. Således behöver den ekonomiska politiken ses över för att säkerställa att ett klimatperspektiv är integrerat i finanspolitiken.

Mathias Tegnér (S)